

הכנסת העשרים וחמש

יוזמת: חברת הכנסת לימור סון הר מלך

3935/25/פ

הצעת חוק איסור חקירה בדבר עברו המיני של נפגע עבירה (תיקוני חקיקה), התשפ"ד–2023

1. תיקון חוק לתיקון סדרי הדין (חקירת עדים), התשי"ח–1957¹, בסעיף 2א, האמור בו יסומן "א" ואחריו יבוא :
עדים (סדר הדין (חקירת עדים))
- "(ב) בית המשפט לא ירשה חקירה של נפגע העבירה כאמור בסעיף קטן (א) בדבר עברו המיני, אלא במקרים חריגים המתייחסים להיסטוריה משותפת בין הצדדים ומטעמים מיוחדים שירשמו."
2. תיקון חוק זכויות נפגעי עבירה, התשס"א–2001², בסעיף 13, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא :
נפגעי עבירה
- "(ג) במהלך חקירת תלונה בגוף החוקר בדבר עבירת מין לא ייחקר נפגע העבירה על עברו המיני, אלא במקרים חריגים המתייחסים להיסטוריה משותפת בין הצדדים ומטעמים מיוחדים שיירשמו."
3. תיקון פקודת הראיות
הראיות
- "איסור שימוש 56א. על אף האמור בכל דין, עברו המיני של נפגע עבירה בעברו המיני של לא ישמש ראיה בהליך משפטי, אלא במקרים נפגע עבירה כראיה חריגים המתייחסים להיסטוריה משותפת בין הצדדים ומטעמים מיוחדים שיירשמו."

¹ ס"ח התשי"ח, עמ' 16

² ס"ח התשס"א, עמ' 183.

³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 18, עמ' 421.

תיקון חוק סדר 4. בחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982⁴, אחרי סעיף 59א הדין הפלילי יבוא :

"חקירה בדבר עבר 59ב. על אף האמור בכל דין, במהלך חקירת תלונה בגוף מיני החוקר בדבר עבירת מין לא ייחקר נפגע העבירה על עברו המיני, אלא במקרים חריגים המתייחסים להיסטוריה משותפת בין הצדדים ומטעמים מיוחדים שירשמו."

דברי הסבר

עברם המיני של נפגעי הטרדות מיניות אינו קשור לתקיפה עצמה (לעניין זה ראו National Crime 2010 Excluding Evidence of Specific Sexual Acts Between the Victim and Defendant Under "Victim Law Institute Rape Shield"). חקירה של עברם המיני כאמור מהווה תקיפה נוספת של הנפגעים והוא גורם מרכזי במיעוט הגשת תלונות במשטרה. בכדי להילחם בתופעה יש לעודד נפגעים להגיש תלונות במשטרה ולסייע בהבאתם לדין של התוקפים. איסור על תשאול בנוגע לעברם המיני ינסוך ביטחון במתלוננים ויעודד מיגור של התופעה על ידי הגשת יותר תלונות.

מוצע בהצעת חוק זו לאסור על תחקור או תשאול לגבי היסטוריה מינית של נפגעת מינית בהליכים הנוגעים לעבירות מין.

במספר מדינות בעולם קיימת חקיקה דומה האוסרת את השימוש של ההגנה בהיסטוריה המינית של המתלונן/ת בהליכים משפטיים. דוגמה לכך ניתן לראות בחקיקה האנגלית – בסעיף 41 של The Youth Justice and Criminal Evidence ACT 1999. דוגמה נוספת ניתן לראות בחקיקה הקנדית בסעיף 1)276 של The Criminal Code of Canada. בקנדה, גם במקרים שבהם חל החרג המאפשר להציג את מערכת היחסים בין הצדדים, בית המשפט ציין כי שימוש בהיסטוריה מינית כדי להראות הסכמה לקיום יחסים בעבר אינה יכולה לבסס הסכמה במקרה אחר.

התיקון המוצע הוא צעד משמעותי במלחמה נגד תופעת עבירות מין הרווחת במדינה בשנים האחרונות.

הצעת החוק נוסחה בסיוע של איגוד מרכזי הסיוע לנפגעות ונפגעי תקיפה מינית.

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת עודד פורר וקבוצת חברי הכנסת (פ/1538/25) ועל ידי חברת הכנסת שלי טל מירון (פ/3934/25).

הצעת החוק זהה לפ/1538/25 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים

⁴ ס"ח התשמ"ב, עמ' 43.

והונחה על שולחן הכנסת ביום
א' בחשוון התשפ"ד (16.10.2023)